

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ім. В. М. КОРЕЦЬКОГО
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Конституційне ПРАВО УКРАЇНИ

**За редакцією члена-кореспондента
НАН України В. Ф. ПОГОРІЛКА**

Допущено

Міністерством освіти та науки України

як підручник для студентів

юридичних спеціальностей

вищих закладів освіти

4-те видання

Київ • Наукова думка • 2003

ББК 67.9 (4 Укр)3
К65

Автори: В. Ф. ПОГОРІЛКО, д. ю. н., чл.-кор. НАН України;

О. Ф. ФРИЦЬКИЙ, д. ю. н., професор; О. В. ГОРОДЕЦЬКИЙ, к. ю. н., доцент; М. І. КОРНІЄНКО, к. ю. н., професор; Є. Я. КРАВЕЦЬ, к. ю. н., доцент; В. Ф. КУЗНЕЦОВА, к. ю. н., професор; О. С. ЛОТЮК, к. ю. н.;

В. Ф. МЕЛАЩЕНКО, к. ю. н., доцент; Н. А. МЯЛОВИЦЬКА, к. ю. н., доцент; М. І. СТАВНІЙЧУК, к. ю. н.; Н. Г. ШУКЛІНА, к. ю. н., професор.

Конституційне право України / За ред. чл.-кор. НАН України В.Ф. Погорілка. - 4-те видання. - К.: Наукова думка. - 2003. - 732 с.

Цей підручник з конституційного права України підготовлений на основі Конституції України із всебічним урахуванням досягнень вітчизняної і світової наукової конституційної думки і практики конституційного будівництва.

У ньому розглядаються основи теорії Конституції, загальні засади конституційного ладу України, конституційно-правовий статус органів законодавчої, виконавчої і судової влади та Президента України, територіальний устрій і місцеве самоврядування в Україні, конституційно-правові основи національної безпеки і оборони України.

Для студентів, аспірантів і викладачів юридичних вузів і факультетів та інших гуманітарних навчальних закладів.

© О. В. Городецький, М. І. Корнієнко,
Є. Я. Кравець, В. Ф. Кузнєцова,
О. С. Лотюк, В. Ф. Мелашенко,
Н. А. Мяловицька, В. Ф. Погорілка,
М. І. Ставнійчук, О. Ф. Фрицький,
Н. Г. Шукліна, 1999

© О. В. Городецький, М. І. Корнієнко,
Є. Я. Кравець, В. Ф. Кузнєцова,
О. С. Лотюк, В. Ф. Мелашенко,
Н. А. Мяловицька, В. Ф. Погорілка,
М. І. Ставнійчук, О. Ф. Фрицький,
Н. Г. Шукліна,
доопрацьоване видання, 2000

ISBN 966-00-0072-3

Проголошення 24 серпня 1991 р. незалежності України створило умови для радикальних демократичних перетворень у нашому суспільстві і державі. Змінилась організація державної влади - відбувся поділ її на законодавчу, виконавчу і судову, виникли нові інститути, властиві суверенній демократичній правовій державі, зокрема, інститути Президента України, конституційної юрисдикції, Збройні Сили України та ін.

Почалось становлення сучасного українського парламентаризму й правосуддя та цілісної системи органів виконавчої влади.

Водночас відійшли у небуття колишні загальносоюзні державні органи й організації та численні недемократичні інститути (цензура тощо). У суспільстві почала складатися реальна багатопартійність, демократична виборча система, місцеве самоврядування тощо.

Українська держава стала входити у світове співтовариство як повноправний і рівноправний суб'єкт.

Поряд із змінами в організації держави й суспільства і завдяки їм відбуваються зміни у правовій системі України. З перших років незалежності було прийнято значну кількість принципово нових законодавчих актів України замість колишніх союзних законів і підзаконних актів та істотно оновлено чимало чинних законів. В системі права України почала формуватися його провідна галузь — конституційне право України.

Важливим етапом в українському державотворенні й законотворчості, у розвитку українського суспільства і держави стало прийняття 28 червня 1996 р. нової Конституції України. Ця Конституція проголосила Україну суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, визнала людину найвищою соціальною цінністю і утвердила реальне народовладдя. Вона підсумувала попередній розвиток суспільства й держави, створила об'єктивно необхідні правові основи їх функціонування і подальшого розвитку, зумовила незворотність цих процесів і нове ставлення до України інших держав та міжнародних органів й організацій.

Конституція України 1996 р. створила основу нової системи права України, всіх її галузей і насамперед такої галузі, як конституційне право України, Прийняті на основі Конституції в розвиток її положень нові законодавчі акти сприяли становленню більшості основних інститутів конституційного права, насамперед — державного і суспільного ладу, прав та свобод людини і громадянина, форм безпосередньої демократії, державної влади й місцевого самоврядування та ін.

Оволодіння цією галуззю права передбачає насамперед всебічне пізнання і осмислення чинної Конституції України, яка є не лише актом найвищої юридичної сили, а й найвищою національною політичною і духовною цінністю, втіленням і засобом реалізації національної ідеї. Водночас вивчення конституційного права об'єктивно сприятиме опануванню інших галузей національного права і, природно, міжнародного права та їх всебічній і правильній реалізації.

Пропонований підручник "Конституційне право України" спрямований на досягнення цієї мети.

В. ПОГОРІЛКО

